

A 20. századi magyar költők és a foci

Az első meccsek

- 1897. május 9-én játszották az első hivatalos és szabályos magyar labdarúgó-mérkőzést. Mindkét csapatot a Budapesti Torna Club játékosai alkották.
- Magyarországon a labdarúgással először az 1893-tól megjelenő Sportvilág című folyóirat foglalkozott.
- 1896 végén rendezték meg az első labdarúgó-mérkőzést, amely a játék durvasága miatt "a pékerdei csataként" híresült el.
- A játékosok képzetlenek voltak, a pálya rossz a hó miatt, 3 bokatörés volt, így 20 perc után lefújták a mérkőzést.

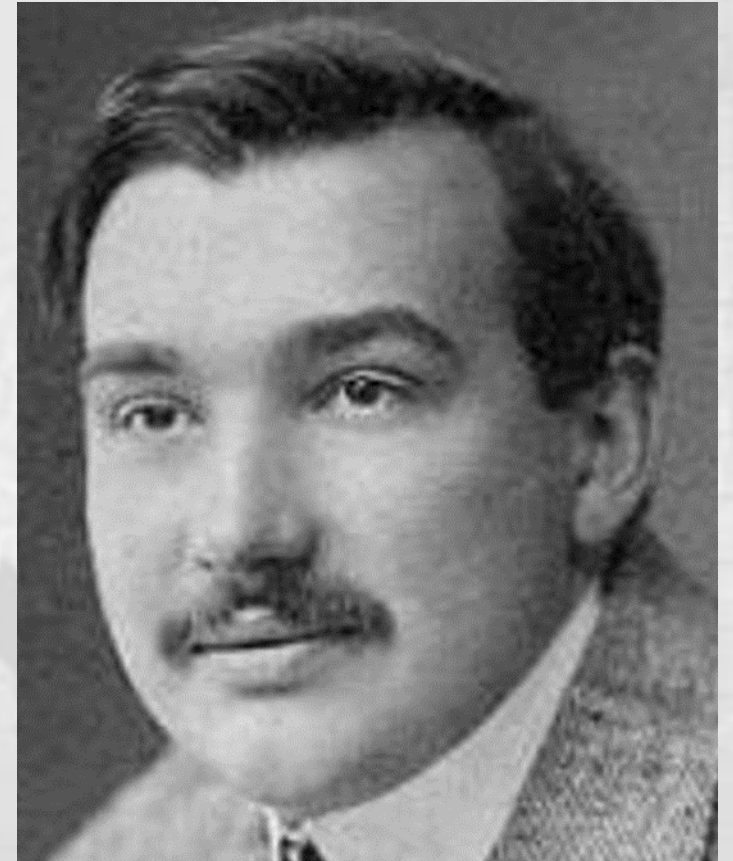
Ady Endre (1877-1919)

- 1899: Debrecen első futballegyüttesében játszott
- Adi Endre néven jegyezték
- Gimnazistaként tornából elégséges volt
- Gyermekkori baleset
- *Dalok a labdatérről*
- Testvére, Lajos megvetette a sportágat

Csáth Géza (1887-1919)

- Kosztolányi Dezső unokatestvére
- Tízéves korától vezetett naplót: számos sporttal kapcsolatos bejegyzése volt.
- Tornavetélkedőkön vett részt
- Futott
- Irodalmi alkotásaiban elvétve szerepel már a sport
- Klasszikus futballnovella: *Kisfiúk*

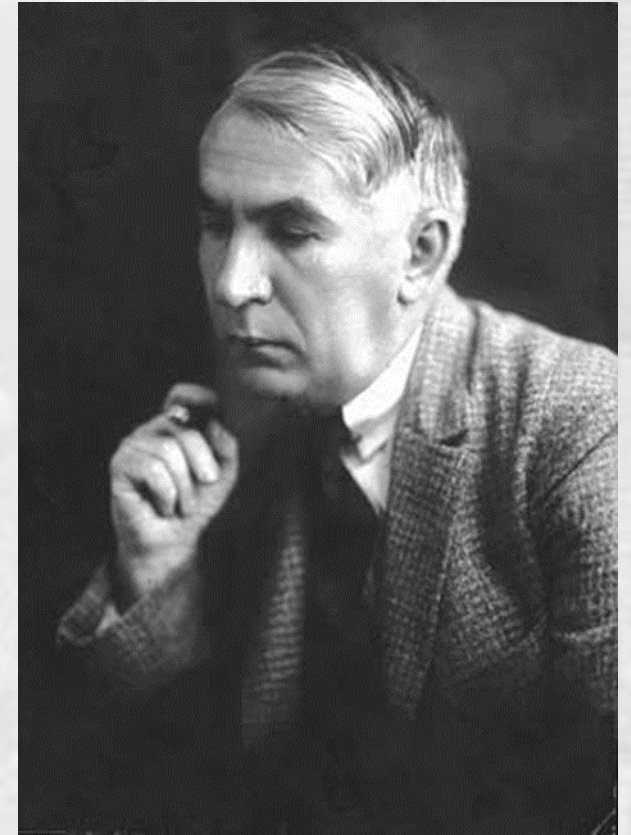
Krúdy Gyula (1878-1933)

- Sport iránti rokonszenve több munkájában megjelenik.
- „Amelyik nem bír kellő szellemi fegyverekkel, jeles bizonyítványokkal, az a testi erő fensőbbségénél fogva törtet előre. Ezért van divatban most mindenféle sport.”
- „Jön a sportok legmámorítóbbja, a futball...”
- „... a nagyra növekedett, szinte világhírű pesti futballisták hamarabb megtalálják a kézszorítást az ellenséges külfölddel, mint nagyfejű politikusaink.”

Móra Ferenc (1879-1934)

- A Szeged FC díszelnöke
- Bár nincs bizonyíték arra, hogy járt volna a szegedi stadionban
- Az ő régi lakásában rendezték be a Szegedi Sportorvosi Intézetet
- Járatos volt a métázásban, ez sok írásából kitűnik. (Kincskereső kisködmön)
- Több művében megjelenik a labda
- A kézzel varrt labda a halálhoz kapcsolódik.

Kosztolányi Dezső (1885-1936)

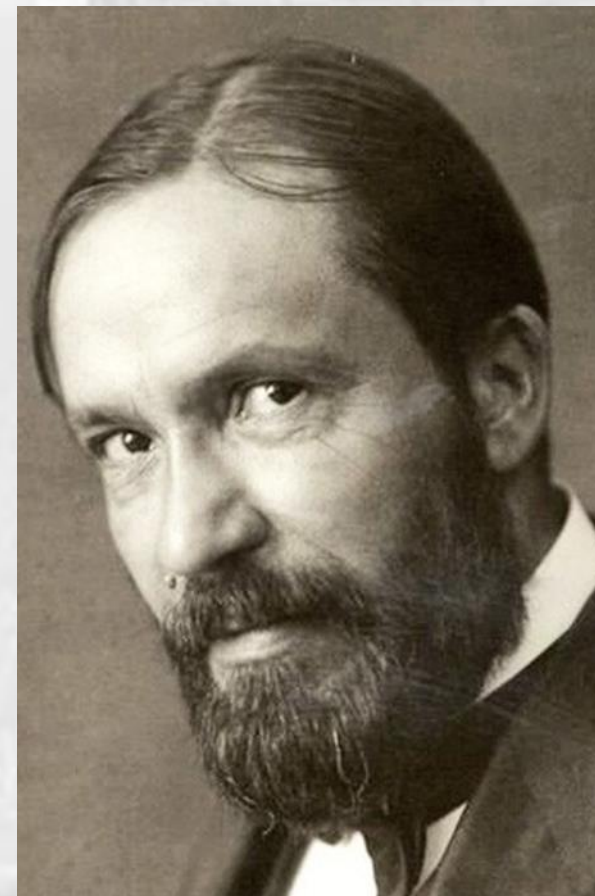
- Csak ritkán írt a sportról, de megjelenik műveiben.
- Közreműködött a magyar sportnyelv kialakításában.
- A sportág nevét magyarosítani akarta.
- Láblabda, rúgósdí, rúgólabda, rúglabda, széllabda.
- Az Aranysárkányban megjelennek a rajta, hajrá, versenyóra szavak.
- A szellemi sportok közül a sakkhöz vonzódott.

Juhász Gyula (1883-1937)

- Nyomon követte a futballélet eseményeit.
- Diákkorában még a Tiszát is átúsztta.
- Focicsapata: a Szegedi Bástya, szabadjegye is volt.
- Olympiai óda: egy bajnoki mérkőzésre írta: pénzért írt dicsőítő vers.

József Attila (1905-1937)

- Személyesen is ismerte az Aranycsapat későbbi szövetségi kapitányát, apjáról mintázta Csoszogit, az öreg susztert.
- Legerősebb futballkötődésű munkája 1925-ből a Félidő: 0-0, ami azt is mutatja, hogy volt személyes tapasztalata a sportágról.
- A magyar írók képzeletbeli válogatottjában helyet kapott bal hátvédként ő is.
- Jártas volt a sakkban, a bridzsben és a tornászsportban.

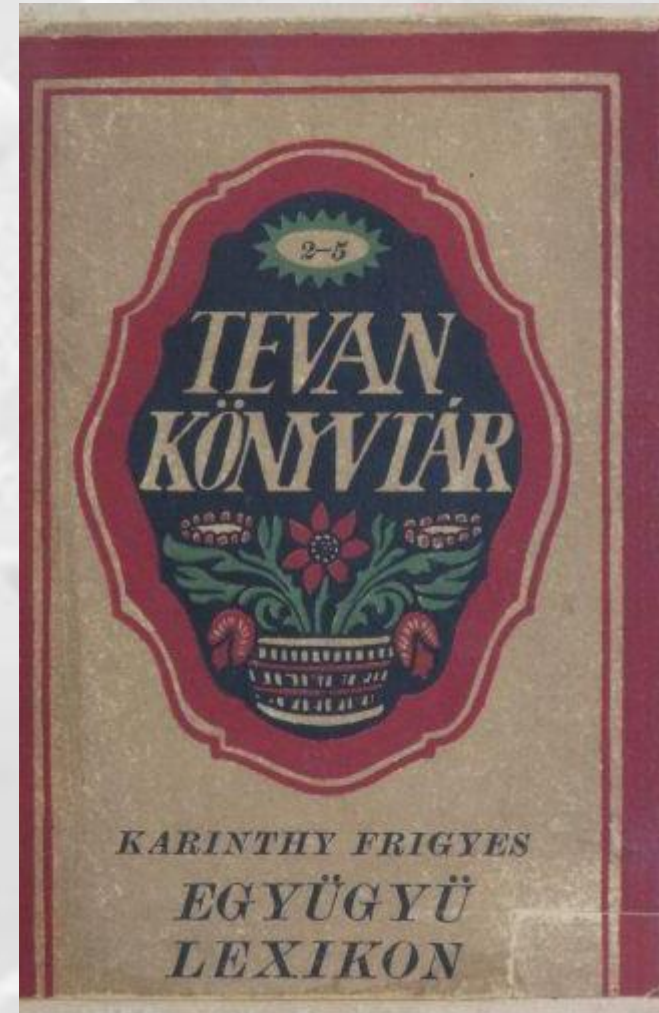
Karinthy Frigyes (1887-1938)

- A BTC neve több helyen is felbukkan írásaiban.
- „De futballozni azért is jó, mert az ember jól kirugdalózhatja magát.”
- 1912-ben az Együgyű lexikonban a Futball című szócikk.

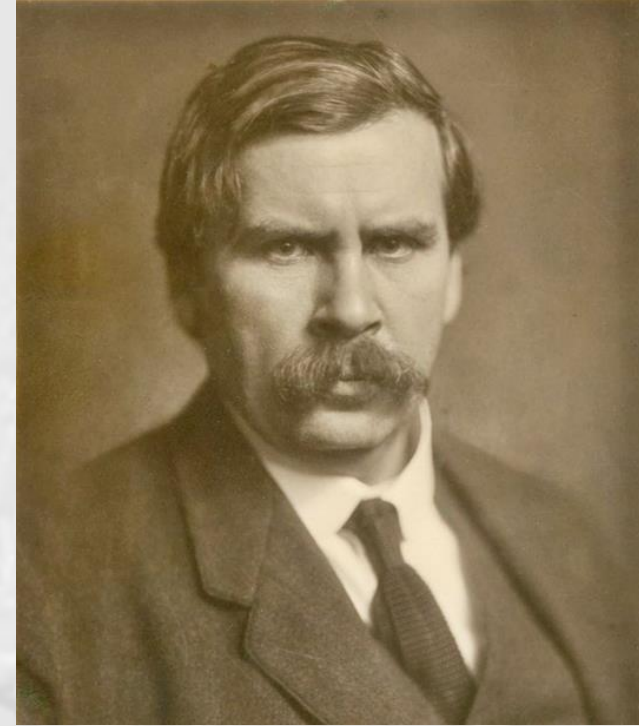
Futball szócikk:

„Magyarul: labdarúgás. Játsszák huszonketten, végkimerülésig, bandázs nélkül. A játékban labda is szerepel, amelyet azonban nem kell komolyan venni; ez csak afféle szimbólum, mely a főcél: a hasbarúgás ürügyéül szolgál. Kézzel nem szabad játszani; úgy fejbe, mint gyomorba, hátba, nyakcsigolyába, fogba, orrlikba, torokba és belekbe csak lábbal szabad belerúgni. A játék gólokra megy: ez úgy történik, hogy a kapus keresztbe fekszik a háló előtt, mire a csatárok addig rúgják a hasát, míg átlukad; ezen a lukon keresztül a labdát begyömöszölik a hálóba. A legújabb szabályok szerint a labda elgurulása vagy kiugrása esetén egy kéznél lévő kirúgott szemgolyóval is folytatni lehet a játékot.”

Móricz Zsigmond (1879-1942)

- A sportoktól köztudottan távol állt.
- A sportágban inkább a hatalmas tömeg élménye fogta meg.
- „Mit kellene egy írónak megírnia, hogy olyan izgalmat okozzon, mint az a kétszer tizenegy fiú, aki a labdát rúgja?”
- A sportról alkotott véleménye: „Nem is volt illő, hogy egy jeles tanuló jó tornász legyen.”
- „Az író az életét a betűtengeren éli le. Övé a könyvtár és az éjszaka. Az az író, aki strandolni megy és evez és sportol, az nem lesz író.”

Rejtő Jenő (1905-1943)

- Egyetlen fennmaradt mérkőzéstudósítása Torinóból, 1937-ből, a nászútját szakította meg ezért.
- A Szőke ciklon című regényében a negatív figura ihletője az MTK-t 1917-21 között vezető brit edző, akivel az író nem rokonszenvezett.
- Bizonyítványa szerint testgyakorlásból elégséges volt.
- Az ökölvívás vonzotta.
- Bábeli napló: meccsközvetítési paródia: a sportújságíró Az ember tragédiájáról szóló kritikája a futballmérkőzés leírását idézi.

Radnóti Miklós (1909-1944)

- Nem volt sportkedvelő, de diákként foglalkozott az atlétikával és a futballozott, középcsatárt játszott.
- 1925-26-ban szép eredményeket ért el asztaliteniszben.
- Van kép róla, ahogy váltófutásra készül, teniszezik, feleségével a Dunán evez Mütyürke nevű csónakjukkal.
- A síelés állt hozzá a legközelebb.

Molnár Ferenc (1878-1952)

- „Nem értem az egészet! Ha szeretik azt a labdát, miért rúgják folyton? Ha pedig nem szeretik, miért szaladnak utána?”
- A Pál utcai fiúkban a vörösingesek labdaterületet akarnak nyerni maguknak.
- A regényben métáznak: Mai baseballhoz hasonlatos, rongylabdával és ütővel űzött ősi magyar játék.

Örkény István (1912-1979)

- Az író születésének 80. évfordulóján a Nemzeti Sport teljes számot szentelt az emlékének azzal, hogy az ő stílusát próbálták megidézni.
- Amatőr szinten vívott.
- Ha futballmeccs volt a tévében tilos volt őt zavarni.
- „Nekünk, városi embereknek tulajdonképpen a sport maradt egyedüli utolsó lehetőségünk a természettel való intim találkozásra.”

Köszönöm a figyelmet!

Készítette: Subicz Zsuzsa
2022